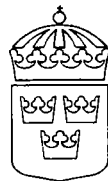

Kulturutskottets yttrande

1991/92:KrU6y

Kompletteringspropositionen

1991/92
KrU6y

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 28 april 1992 beslutat bereda kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1991/92:150 (kompletteringspropositionen) beträffande bl.a. bilagorna I:3 – I:9 och I:11 jämte eventuella motioner, såvitt propositionen och motionerna rör utskottets beredningsområde.

Kulturutskottet yttrar sig i det följande över propositionen och motionerna 1991/92:Fi41 yrkandena 18–22 samt 1991/92:Fi59 yrkandena 1–4, 6 och 8–11. Utskottet yttrar sig även över motion 1991/92:Fi59 yrkande 12 som tillhör försvarsutskottets beredningsområde.

Utskottet avger samtidigt härmed yttrande över det i propositionen framlagda förslaget till statsbidragssystem för kommunerna, såvitt avser kulturområdet (yttr. 1991/92:KrU7y).

Utskottet

I propositionen anförs (bil. I:5 s. 79) att det av sysselsättningskäl är angeläget att tidigarelägga statliga byggnadsinvesteringar. Treårsplanen för investeringar föreslås utökas. Investeringar inom vissa i propositionen angivna områden nämns, däribland kulturområdet.

I bilaga I:9 till propositionen hänvisas till det ovan angivna förslaget att tidigarelägga investeringar. Vidare framhålls (s. 2) att investeringar inom kulturområdet som nu primärt motiveras av sysselsättningsläget samtidigt syftar till att uppnå långsiktiga effekter i form av god vård av det odlade och byggda kulturarvet och bättre villkor för kulturverksamheter, konstnärligt skapande och institutioner inom kulturområdet.

Med dessa utgångspunkter föreslås i propositionen att 100 milj.kr. anslås för investeringar inom kulturområdet. Dessa medel bör utnyttjas för stöd till investering och upprustning av icke-statliga kulturlokaler liksom för istandsättning och vård av kulturminnen och kulturmiljöer, företrädesvis större objekt.

Enligt propositionen bör de begärda medlen stå till regeringens disposition för slutlig fördelning mellan boverket och riksantikvarieämbetet för projekt som dessa myndigheter tillhandahåller underlag för. Utgångspunkt för medelsfördelningen bör bl.a. vara de sysselsätt-

ningseffekter som följer av olika projekt och möjligheten att erhålla effekter på sysselsättningen redan tidigt under budgetåret 1992/93. Genom att inte fördela medlen på de sakanslag (B 4. Stöd till icke-statliga kulturlokaler resp. B 31. Kulturmiljövård) under vilka de alternativt hade kunnat tas upp bibehålls dessutom — anför det i propositionen — möjligheten att omfördela delar av medlen till investeringar i statliga kulturlokaler om detta visar sig lämpligt vid en sammanvägning av hur de samlade investeringsmedlen utnyttjas bäst.

Motionärerna bakom motionerna Fi41 (s) och Fi59 (s) anför att de medel som enligt propositionen bör beräknas för investeringar inom kulturområdet är otillräckliga. De anser att det är otillfredsställande att regeringen inte vill ge en närmare beskrivning av hur medlen skall fördelas mellan olika ändamål och att riksdagen bör ha möjlighet att angelägenhetsgradera och fastställa inriktningen av kulturinvesteringarna.

I båda motionerna föreslås att byggnadsstyrelsen får i uppdrag att genomföra en *projektering av byggandet av nya lokaler för moderna museet på Skeppsholmen i Stockholm*. Motionärerna bakom motion Fi59 anför att om beslut om projektering fattas nu kan en byggstart ske under hösten 1993, men om inte sådant beslut fattas inom kort kommer byggstarten att försenas med ett år eller mer. I båda motionerna hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad motionärerna anför om att snarast påbörja projektering för ett nytt modernt museum på Skeppsholmen med sikte på byggstart hösten 1993 (motion Fi41 yrkande 18 och motion Fi59 yrkande 1).

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är angeläget att moderna museets och arkitekturmuseets nya lokaler kommer till utförande. Utskottet har bl.a. genom ett studiebesök på museerna informerat sig närmare om lokalfrågans utveckling efter det att arkitektävlingen avslutades år 1991. Utskottet har vidare inhämtat att beredningsläget är sådant att projekteringsuppdrag nu kan lämnas till byggnadsstyrelsen. Enligt utskottets mening bör regeringen omgående besluta om projekteringsuppdrag.

Utskottet anser att finansutskottet bör föreslå riksdagen att med anledning av motionerna Fi41 yrkande 18 och Fi59 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna vad kulturutskottet anför om projekteringsuppdrag rörande nya lokaler för moderna museet och arkitekturmuseet.

Motionärerna framhåller vikten av nya förvaringslokaler för *de spritlagda samingarna på naturhistoriska riksmuseet*. De anför att det finns färdiga planer för utbyggnaden och att bygget skulle kunna komma i gång vid årsskiftet.

I sitt av riksdagen godkända betänkande 1991/92:KrU25 förutsatte kulturutskottet att regeringen vidtar åtgärder för att denna lokalfråga skall få en snar lösning. Med hänsyn till det anförda anser utskottet att det inte erfordras något riksdagsinitiativ i den aktuella frågan med anledning av motionerna Fi41 yrkande 19 och Fi59 yrkande 2, varför de avstyrks.

I motionerna hemställs att riksdagen avslår regeringsförslaget att anvisa 100 milj.kr. till regeringens disposition för byggnadsinvesteringar inom kulturområdet. Motionärerna hemställer att riksdagen beslutar att bidragsramen inom anslaget *Stöd till icke-statliga kulturlokaler* för nästa budgetår höjs med 75 milj.kr. utöver vad som tidigare beslutats och att riksdagen till anslaget *Kulturmiljövård* anvisar 90 milj.kr. utöver vad som tidigare anvisats.

Utskottet är inte berett att förordna en medelsanvisning för de aktuella ändamålen utöver vad som innefattas i regeringens förslag. Utskottet ansluter sig till bedömningen i propositionen att medlen bör stå till regeringens disposition för att användas enligt de riktlinjer som presenterats i propositionen, dvs. till icke-statliga kulturlokaler och kulturmiljövård samt — om regeringen bedömer det lämpligt — till investeringar i statliga kulturlokaler. Utskottet förutsätter att de aktuella investeringarna får en god spridning över landet. Finansutskottet bör således avstyrka motionerna Fi41 yrkandena 20—22 och Fi59 yrkandena 3, 4 och 6 och föreslå riksdagen att anvisa 100 milj.kr. i enlighet med regeringens förslag.

Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen att under anslaget *Stöd till trossamfund m.m.* för nästa budgetår skall anvisas ytterligare 20 milj.kr. för lokalbidrag (bil. I:11 s. 2) och att arbetsmarknadsverkets kostnader för förmedlingsverksamhet vid *centrumbildningarna* inom kulturområdet förs över till anslaget Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (bil. I:9 s. 3).

Motionärerna bakom motion Fi59 föreslår följande *ökningar av kulturslag*, nämligen att under anslaget Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper anvisas 5 milj.kr. utöver vad som tidigare anvisats (yrkande 8), att under anslaget Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. för en ny anslagspost benämnd Försöksverksamhet med länskonstnärer för nästa budgetår anvisas 3 milj.kr. (yrkande 9), att under anslaget Bidrag till Svenska rikskonserter för nästa budgetår anvisas 3 milj.kr. utöver vad som tidigare anvisats (yrkande 10) samt att riksdagen under anslaget Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för nästa budgetår anvisar 1 182 500 kr. utöver vad som tidigare anvisats (yrkande 11). Motionärerna anför att förslagen om de genomfördes skulle leda till en omedelbart förbättrad arbetsmarknad för konstnärliga yrkesutövare. Enligt motionärerna skulle förbättringarna uppgå till 200 årsverken för bildkonstnärerna, till ca 100 årsverken för skådespelare och till ca 50 årsverken inom övriga områden.

Riksdagen har i enlighet med kulturutskottets förslag tidigare under våren avslagit motionsyrkanden med samma syfte som de aktuella (bet.1991/92:KrU18 vad avser yrk. 9, 1991/92:KrU20 vad avser yrk. 8, 10 och 11). Utskottet finner inte skäl för riksdagen att nu göra en annan bedömning och avstyrker motion Fi59 yrkandena 8—11.

I motion Fi59 framhålls de centrala museernas snabbt ökande *bevakningskostnader*. Dessa kostnader har stigit så snabbt att de inkräktar på

det ekonomiska utrymmet för museernas verksamhet, anför motionärerna. De föreslår att vapenfria värnpliktiga skall kunna fullgöra sin tjänstgöring vid museerna. Pliktutredningen bör få i uppdrag att utreda frågan, anför de (yrkande 12).

I ärendet har upplysts att vissa vapenfria tjänstepliktiga redan nu tas ut för tjänstgöring vid museer. Utskottet anser att en ökad uttagning av vapenfria tjänstepliktiga för tjänstgöring vid kulturinstitutioner skulle vara värdefull bl.a. som en resursförstärkning för institutionerna. Utskottet ställer sig därför bakom förslaget att frågan om sådana vidgade tjänstgöringsmöjligheter bör övervägas.

Stockholm den 19 maj 1992

På kulturutskottets vägnar

Åke Gustavsson

I beslutet har deltagit: Åke Gustavsson (s), Jan-Erik Wikström (fp), Elisabeth Fleetwood (m), Hugo Hegeland (m), Berit Oscarsson (s), Stina Gustavsson (c), Anders Nilsson (s), Göran Åstrand (m), Leo Persson (s), Rose-Marie Frebran (kds), Anne Sörensen (nyd), Ingegerd Sahlström (s), Björn Kaaling (s), Monica Widnemark (s) och Carl-Johan Wilson (fp).

Från Vänsterpartiet, som inte företräds av någon ordinarie ledamot i utskottet, har suppleanten Elisabeth Persson (v) närvarit vid den slutliga behandlingen av ärendet.

Avvikande meningar

1. Medelsanvisningen till stöd till icke-statliga kulturlokaler och kulturmiljövård

Åke Gustavsson, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Leo Persson, Ingegerd Sahlström, Björn Kaaling och Monica Widnemark (alla s) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet är" och slutar med "regeringens förslag" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det belopp som regeringen föreslår skall beräknas för investeringar inom kulturområdet är otillräckligt och att riksdagen bör angelägenhetsgradera och fastställa inriktningen av kulturinvesteringarna. Utskottet anser därför att de ytterligare medel som motionärerna yrkat bör beräknas för kulturinvesteringar och att medlen bör fördelas på anslag i enlighet med vad som föreslås i motionerna. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet förslaget i propositionen att 100 milj.kr. ställs till regeringens förfogande för investeringar inom kulturområdet. Utskottet tillstyrker förslagen i motionerna Fi41 yrkandena 21 och 22 och Fi59 yrkandena

4 och 6 om att bidragsramen under anslaget Stöd till icke-statliga kulturlokaler för nästa budgetår höjs med 75 milj.kr. utöver vad som tidigare beslutats och att till anslaget Kulturmiljövård anvisas 90 milj.kr. utöver vad som tidigare anvisats. Utskottet förutsätter att de aktuella investeringarna får en god spridning över landet.

2. Anslag till teater-, dans- och musikverksamhet m.m.

Åke Gustavsson, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Leo Persson, Ingegerd Sahlström, Björn Kaaling och Monica Widnemark (alla s) anser att den del av utskottets yttrande som börjar "Riksdagen har" och slutar "yrkandena 8—11" bort ha följande lydelse:

Som motionärerna har anfört skulle deras förslag — om det genomfördes — ge en värdefull förstärkning av de konstnärliga yrkesutövarnas arbetsmarknad. Enligt utskottets mening motiverar möjligheten till en sådan förstärkning ökade anslag i enlighet med motionärernas förslag. Utskottet tillstyrker därför motion Fi59 yrkandena 8-11.

Meningsyttring av suppleant

Meningsytring får avges av suppleant från Vänsterpartiet, eftersom partiet inte har någon ordinarie ledamot i utskottet.

Elisabeth Persson (v) anför:

Enligt min mening bör ytterligare medel anvisas under de anslag som angivits i motion Fi59 yrkandena 8—11 för att förstärka de konstnärliga yrkesutövarnas arbetsmarknad. Jag ansluter mig därför till vad som anförts i avvikande mening 2.

